

Anonimizuota versija

Vertimas

C-428/23-1

Byla C-428/23

Prašymas priimti prejudicinį sprendimą

Gavimo data:

2023 m. liepos 11 d.

Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas:

Bundesgerichtshof (Vokietija)

Nutarties dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą priėmimo data:

2023 m. birželio 13 d.

Ieškovai, apeliantai ir kita kasacinio proceso šalis:

ROGON GmbH & Co KG

MVI Management GmbH

DC

Atsakovė, kita apeliacinio proceso šalis ir kasatorė:

Deutscher Fußballbund e. V. (DFB)

<...>

BUNDESGERICHTSHOF (AUKŠČIAUSIASIS FEDERALINIS TEISMAS)

NUTARTIS

<...>

byloje

1) *ROGON GmbH & Co KG*, <...> Frankentalis,

2) *MVI Management GmbH*, Mondsee (Austrija),

3) DC, <...>,

ieškovai, apeliantai ir kita kasacinio proceso šalis,

<...>

prieš

Deutscher Fußballbund e. V. (DFB), Frankfurtas prie Maino,

atsakovę, kitą apeliacinio proceso šalį ir kasatorę,

<...>

Bundesgerichtshof kartelių bylų kolegija po 2023 m. vasario 28 d. teismo posėdžio <...>

nutarė:

sustabdyti bylos nagrinėjimą.

Pateikti Europos Sąjungos Teisingumo Teismui šiuos prejudicinius klausimus dėl SESV 101 straipsnio 1 dalies išaiškinimo:

1. Ar sporto federacijos nariams skirtoms federacijos taisyklėms, kuriomis reglamentuojamas naudojimasis federacijai nepriklausančių įmonių paslaugomis rinkoje, kuri yra artima federacijos veiklai, bet jos neapima, taikomi Europos Sąjungos Teisingumo Teismo 2002 m. vasario 19 d. Sprendime *Wouters*, C-309/99, ir 2006 m. liepos 18 d. Sprendime *Meca Medina*, C-519/04 P, nustatyti principai, pagal kuriuos taikant kartelių draudimą
  - reikia atsižvelgti į visas aplinkybes, kuriomis nagrinėjamas sprendimas buvo priimtas ar turi poveikį, visų pirma į jo tikslus;
  - tada įvertinti, ar siekiant šių tikslų konkurenciją ribojantys tokio sprendimo padariniai yra neišvengiami,
  - ir ar jie yra proporcingi šiems tikslams (toliau – *Meca Medina* kriterijus)?
2. Jeigu į pirmąjį klausimą būtų atsakyta teigiamai: ar nurodytu atveju *Meca Medina* kriterijus taikytinas visoms atitinkamo reglamento taisyklėms, ar tam svarbūs su turiniu susiję kriterijai, pavyzdžiui, glaudus arba ne toks glaudus atskiros taisyklės ryšys su sportine federacijos veikla?

Motyvai

- 1 I. Šalys nesutaria dėl konkurencijos teise grindžiamų reikalavimų nutraukti neteisėtus veiksmus, susijusius su atsakovės priimtu tarpininkavimo žaidėjams reglamentu (toliau – *RfSV* reglamentas).
- 2 Pirmoji ieškovė yra viena iš pagrindinių Vokietijos jaunųjų talentų ir profesionalių futbolininkų konsultavimo bendrovių. Jos veikla apima, be kita ko, konsultacijas dėl profesionalių futbolo žaidėjų perėjimo ir sutarčių pratęsimo. Bendrovės steigėjas ir generalinis direktorius yra trečiasis ieškovas. Antroji ieškovė yra pagal Austrijos teisę įsteigtas juridinis asmuo; šios bendrovės veikla taip pat orientuota į tarpininkavimą žaidėjams. Dėl žaidėjų agentų paslaugų gali kreiptis tiek klubo ieškantys žaidėjai, tiek ir klubai, kurie ketina atiduoti („tarpininkavimas dėl perdavimo“) arba perimti žaidėją („tarpininkavimas dėl perėmimo“).
- 3 Atsakovė yra 27 Vokietijos futbolo asociacijų federacija, vienijanti apie 25 000 klubų ir daugiau kaip 7 milijonus narių. Organizaciniu požiūriu ji yra integruota į asociacijų piramidę, kurios viršūnėje yra Tarptautinė futbolo asociacijų federacija (FIFA).
- 4 Pagal atsakovės įstatų 16a straipsnį abiejų aukščiausiųjų profesionalų lygų „Bundesliga“ ir „Bundesliga 2“ rungtynes organizuoja *Deutsche Fußball Liga* (Vokietijos futbolo lyga, toliau – *DFL e. V.*). *DFL e. V.* vienija abiejų Vokietijos aukščiausiųjų profesionalų lygų klubus. 3-osios, taip pat profesionalų lygos rungtynes organizuoja pati atsakovė. Kitas lygas organizuoja regioninės futbolo federacijos. „Bundesliga“ ir „Bundesliga 2“ rungtynėse dalyvaujantys klubai, kaip tikrieji *DFL e. V.* nariai, privalo laikytis atsakovės įstatų ir privalomų taisyklių. Tam, kad turėtų teisę dalyvauti „Bundesliga“ ir „Bundesliga 2“ rungtynėse, žaidėjai privalo pasirašyti licencinę sutartį su *DFL e. V.*, kuria jie taip pat įsipareigoja laikytis federacijos taisyklių. Atsakovė, kaip FIFA narė, privalo laikytis FIFA taisyklių ir įgyvendinti FIFA sprendimus.
- 5 FIFA priėmus futbolo agentų reglamentą, atsakovė priėmė 2015 m. balandžio 1 d. įsigaliojusį reglamentą. Jis skirtas klubams ir žaidėjams, kurie atsakovei yra įsipareigoję laikytis taisyklių. Reglamente nustatomos žaidėjų ir klubų naudojimosi agento paslaugomis sudarant profesionalių žaidėjų sutartis ir susitarimus dėl žaidėjo perėjimo taisyklės. Šiame reglamente, be kita ko, nustatyta:
  - agentų pareiga registruotis, *RfSV* 2 straipsnio 3 punktas ir 3 straipsnio 2 ir 3 punktai (toliau – pareiga registruotis);
  - pareiga pateikti agento deklaraciją, kurioje numatyta, kad agentas laikosi įvairių FIFA, atsakovės ir *DFL e. V.* įstatų, reglamentų ir tvarkų ir pripažįsta federacijos jurisdikciją, *RfSV* 2 straipsnio 2 punktas ir 3 straipsnio 2 ir 3 punktai, 1 ir 2 priedai (toliau – pareiga laikytis nustatytų taisyklių);

- papildomas fizinio asmens įpareigojimas registruojant juridinius asmenis, *RfSV* 2 priedas (toliau – papildomas įpareigojimas dėl juridinių asmenų);
  - draudimas agentui ateityje gauti dalį klubo pelno už žaidėjo perėjimą tarpininkavimo dėl perėjimo atveju, *RfSV* 7 straipsnio 3 punktas (toliau – draudimas gauti komisinius už paskesnius žaidėjo perėjimus);
  - draudimas futbolo agentui gauti komisinius už atstovavimą nepilnamečiams žaidėjams, *RfSV* 7 straipsnio 7 punktas;
  - pareiga atskleisti informaciją apie atlygį ir mokėjimus futbolo agentams, *RfSV* 6 straipsnio 1 punktas (toliau – pareiga atskleisti informaciją).
- 6 Už šio reglamento pažeidimus gali būti taikomos sankcijos už nesportišką elgesį (*RfSV* 9 straipsnis). Reglamento priede pateikiamos iš anksto užpildytos privalomos futbolo agento deklaracijų formos.
- 7 *DFL e. V.* patronuojamoji įmonė *DFL GmbH*, kurios 100 proc. akcijų paketą turi *DFL e. V.*, 2018 m. sausio 12 d. išsiuntė aplinkraštį Nr. 62 „Bundesliga“ ir „Bundesliga 2“ klubų ir akcinių bendrovių vadovams, kad informuotų juos, be kita ko, apie tarpininkavimo susitarimus dėl žaidėjų perėjimo. Jame buvo nurodyta, kad gali būti susitariama dėl bendros vienkartinės atlygio sumos arba dėl periodinių atlygio, susijusio su kompensacija už perėjimą, kuri buvo gauta teikiant tarpininkavimo dėl perėjimo paslaugą, įmokų, bet atlygis negali sudaryti procentinės dalies (toliau – atlygio apskaičiavimas pagal aplinkraštį Nr. 62).
- 8 Savo reikalavimais nutraukti neteisėtus veiksmus ieškovai prieštarauja pareigai registruotis (1-asis reikalavimas), pareigai laikytis nustatytų taisyklių (2-asis reikalavimas), papildomam įpareigojimui dėl juridinių asmenų (3-asis reikalavimas), draudimas gauti komisinius už paskesnę žaidėjo perėjimą (4-asis reikalavimas), atlygio apskaičiavimui pagal aplinkraštį Nr. 62 (5-asis reikalavimas ir 5-ojo reikalavimo a dalis), draudimas futbolo agentui gauti komisinius už atstovavimą (6-asis reikalavimas) ir pareigai atskleisti informaciją (7-asis reikalavimas). Ieškovai remiasi visų pirma kartelių draudimu.
- 9 Apygardos teismas iš dalies patenkino ieškinį. Teismas įpareigojo atsakovę nutraukti veiksmus pagal antrąjį reikalavimą tiek, kiek futbolo agentai turi pripažinti FIFA ir DFB federacijų jurisdikciją taikyti sankcijas už pažeidimus, ir pagal trečiąjį reikalavimą. Kitus ieškinio reikalavimus teismas atmetė.
- 10 Ieškovams pateikus apeliacinį skundą, Aukštesnysis apygardos teismas patenkino ieškinį platesne apimtimi. Teismas įpareigojo atsakovę atsisakyti reikalauti iš registruojamų futbolo agentų, kad jie įsipareigotų laikytis su agento veiklos vykdymu susijusių FIFA, atsakovės ir *DFL e. V.* nuostatų (2-asis reikalavimas). Be to, teismas nurodė atsakovei nebepavesti *DFL e. V.* ar kitam rangovui organizuoti futbolo lygos rungtynių suteikiant galimybę rangovui riboti klubų

galimybes susitarti dėl komisinių apskaičiavimo formulių, kuriose būtų atsižvelgiama į procentinę pelno už paskesnę perėjimą dalį (5-ojo reikalavimo a dalis). Kitus apeliacinio skundo reikalavimus ir atsakovės priešpriešinį apeliacinį skundą teismas atmetė.

11 Kasaciniais skundais, kuriuos leido pateikti Aukštesnysis apygardos teismas, ieškovai toliau reikalauja nutraukti ir kitus veiksmus, o atsakovė toliau prašo atmesti ieškinį.

12 II. Sprendimui dėl kasacinio skundo svarbios Vokietijos *Gesetz gegen Wettbewerbsbeschränkungen* (Konkurencijos įstatymas, toliau – GWB) nuostatos, suformuluotos taip:

33 straipsnis. Teisė reikalauti ištaisyti pažeidimą ir nutraukti veiksmus

1. Tas, kas pažeidė šios dalies nuostatą arba Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 101 ar 102 straipsnį (pažeidėjas), arba kas pažeidė konkurencijos tarybos nutarimą, privalo suinteresuotojo asmens atžvilgiu ištaisyti pažeidimą, o pakartotinio pažeidimo grėsmės atveju – nutraukti veiksmus.

2. <...>

3. Suinteresuotuoju asmeniu laikomas tas, kuriam pažeidimas daro neigiamą poveikį kaip konkurentui ar kitam rinkos dalyviui.

4. <...>

13 III. Ar kasacinis skundas bus patenkintas, priklauso nuo prejudicinių klausimų. Taigi prieš priimant sprendimą reikia sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pagal SESV 267 straipsnio pirmos pastraipos b punktą ir trečią pastraipą kreiptis į Europos Sąjungos Teisingumo Teismą su prašymu priimti prejudicinį sprendimą (dėl FIFA futbolo agentų reglamento žr. 2023 m. kovo 30 d. *Landgericht Mainz* (Mainco apygardos teismas) nutartį dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą 9 O 129/21).

14 Apeliacinis teismas (*Oberlandesgericht Frankfurt am Main* (Frankfurto prie Maino aukštesnysis apygardos teismas) *WuW 2022, 99*) nurodė, kad reglamentas turi būti nagrinėjamas atsižvelgiant į SESV 101 straipsnio 1 dalį. Reglamentu ribojama konkurencija žaidėjų agentų rinkoje, šis ribojimas juntamas ir yra reikšmingas vidaus rinkai. Vis dėlto, kaip yra nurodęs Europos Sąjungos Teisingumo Teismas (2006 m. liepos 18 d. Sprendime C-519/04 P, <...> *Meca Medina*), turi būti įvertinta, ar šis reglamentas, kaip sporto taisyklės, yra suderinamas su kartelių draudimu. Kartelių draudimą ribojančių principų taikymui svarbu tai, ar konkurencijos ribojimas, susijęs su *RfSV* taisyklėmis, yra susijęs su atsakovės skelbiamais sportiniais tikslais. Apeliacinio teismo nuomone, taip ir yra nagrinėjama atveju. *RfSV* yra sportinio pobūdžio taisyklės, kaip tai suprantama pagal šią jurisprudenciją. Užtikrinti futbolo varžybų organizavimą yra atsakovės

funkcija pagal jos įstatus; tam skirtos ir *RfSV* taisyklės. Jų tikslas yra nustatyti sportininkų pritraukimo ir įdarbinimo sąlygas tam, kad būtų užtikrintos sąžiningos sportinės varžybos. Žaidėjų agentų veikla daro didelę įtaką komandų sudėčiai, jų tęstinumui ir sportiniam pajėgumui; taigi ji tiesiogiai susijusi su sporto varžybomis. Žaidėjų agentų veikla turi įtakos varžybų sąžiningumui, sportininkų pajėgumui ir sveikatai. Reglamentu buvo siekiama išvengti žaidėjų agentų, žaidėjų ir klubų tarpusavio priklausomybės. Tokia priklausomybė galėtų kelti grėsmę varžybų ir sporto integralumui ir sąžiningumui. Praeityje žaidėjų agentų veiksmais, kurie galėtų užtraukti baudžiamąją atsakomybę, daliai žaidėjų ir klubų buvo padaryta finansinės ir profesinės žalos.

- 15 Taigi ginčijamas taisyklės reikėtų išsamiai įvertinti remiantis Sprendime *Meca Medina* suformuluotais principais. Kiekvieną ginčijamą taisyklę reikia išnagrinėti neatsižvelgiant į bendrąjį tikslą ir atsakyti į klausimus, ar ja siekiama teisėto tikslo, ar siekiamas teisėtas tikslas yra neatsiejamai susijęs su konkurencijos apribojimu, ir ar priemonė yra proporcinga.
- 16 Apeliacinio teismo nuomone, SESV 101 straipsnis taisyklėmis dėl pareigos registruotis, draudimo gauti dalį pelno kito perėjimo atveju, draudimo gauti komisinius už atstovavimą nepilnamečiams žaidėjams ir pareigos atskleisti informaciją apie visus mokėjimus atsakovei, kurios yra ginčijamos pirmuoju, ketvirtuoju, šeštuoju ir septintuoju reikalavimu nutraukti veiksmus, įvertinus taisyklės nurodytais aspektais, nėra pažeidžiamas. Ir atvirkščiai, SESV 101 straipsnyje nustatytas draudimas apima antruoju reikalavimu nutraukti veiksmus ginčijamą pareigą laikytis nustatytų taisyklių ir trečiuoju reikalavimu ginčijamą taisyklę, pagal kurią juridiniai asmenys, pateikdami agento deklaraciją, kartu turi pateikti dar vieną, agento privataus asmens deklaraciją. Penktasis reikalavimas nutraukti veiksmus yra nepagrįstas. Ginčijami aplinkraščiai nepriskirtini atsakovei. Kita vertus, penktojo reikalavimo a dalyje nurodytas alternatyvus reikalavimas yra pagrįstas. Atsakovė turi pareigą kontroliuoti *DFL GmbH*.
- 17 2. Ieškovų kasacinis skundas dėl šio sprendimo turi būti tenkinamas, jei ieškovai turi teisę pagal GWB 33 straipsnio 1 dalį ir SESV 101 straipsnio 1 dalį reikalauti, kad atsakovė nutrauktų veiksmus, susijusius su pirmuoju, ketvirtuoju, šeštuoju ir septintuoju reikalavimu ginčijamomis *RfSV* nuostatomis. SESV 101 straipsnio 1 dalies taikymo sąlygos yra įvykdytos (šiuo klausimu žr. a punktą). SESV 101 straipsnio 3 dalyje įtvirtintos nuostatų netaikymo sąlygos negali būti patvirtintos remiantis teismo nustatytais faktinėmis aplinkybėmis (šiuo klausimu žr. b punktą). Kyla klausimas, ar, atsižvelgiant į bendrą kontekstą, kuriame šis reglamentas sukelia pasekmių, ir jo tikslą, galima svarstyti SESV 101 straipsnio 1 dalies sąlygų taikymo apribojimą. Į šį klausimą negalima vienareikšmiškai atsakyti remiantis ankstesne Teisingumo Teismo jurisprudencija (šiuo klausimu žr. c punktą). Taigi sprendimas priklauso nuo atsakymo į prejudicinius klausimus (šiuo klausimu žr. d punktą).

- 18 a) Pagal SESV 101 straipsnio 1 dalį be kita ko, įmonių federacijų sprendimai, kurie gali paveikti valstybių narių tarpusavio prekybą ir kurių tikslas ar poveikis yra konkurencijos trukdymas, ribojimas arba iškraipymas vidaus rinkoje, yra nesuderinami su vidaus rinka ir draudžiami. Taikoma nerašytinė sąlyga, kad konkurencijos ribojimas ir neigiamas poveikis tarpvalstybinei prekybai turi būti pastebimi. Minėtą draudimą pažeidęs asmuo pagal ARK 33 straipsnio 1 dalį privalo nutraukti veiksmus suinteresuotojo asmens atžvilgiu.
- 19 aa) Atsakovei, kaip įmonių federacijai, taikoma SESV 101 straipsnio 1 dalis. Atsakovė vienija, be kita ko, Vokietijos profesionalų lygų futbolo klubus. Futbolas jai visų pirma yra ekonominė veikla. Šios ekonominės veiklos sąsaja su sportu neturi įtakos atsakovės, kaip įmonės, statusui (žr. 2008 m. liepos 1 d. ESTT sprendimo *MOTOE*, C-49/07, 22 punktą). Aplinkybė, kad atsakovė vienija ir mėgėjų, ir profesionalų klubus, taip pat negali kelti abejonių dėl šio vertinimo (žr. dėl FIFA 2005 m. sausio 26 d. Bendrojo Teismo sprendimo *Piau*, T-193/02, <...>, 69–72 punktus). Nagrinėjamos atsakovės taisyklės, susijusios su naudojimusi pradine, paprastai apmokama sportininkų agento paslauga, taip pat yra ekonominė veikla. *RfSV* laikytinas įmonių federacijos sprendimu (šiuo klausimu žr. daugiausia 1987 m. sausio 27 d. ESTT sprendimo *Verband der Sachversicherer / Komisija*, C-45/85, 29–32 punktus, <...> Bendrojo Teismo sprendimo *Piau* 75 punktą). Kaip matyti iš *RfSV* 1 straipsnio 1 punkto, atsakovė taisyklėmis siekia koordinuoti savo narių veiksmus konkrečioje rinkoje, kuri yra susijusi su žaidėjų agentų veikla sudarant profesionalių žaidėjų sutartis ir susitarimus dėl žaidėjo perėjimo.
- 20 bb) Be to, šioje byloje ginčijamomis *RfSV* nuostatomis pastebimai ribojama konkurencija tarpininkavimo žaidėjams rinkoje.
- 21 1. Tiesa, taisyklės skirtos ne tiesiogiai žaidėjų agentams, o klubams ir žaidėjams, kurie, kaip tarpininkavimo paslaugų naudotojai, yra kita rinkos šalis. Vis dėlto dėl šių taisyklių apribojama susijusių žaidėjų, klubų ir įmonių teisė savarankiškai priimti sprendimus, o tai kartu daro poveikį ekonominei žaidėjų agentų veiksmų laisvei.
- Šie žaidėjų agentai gali veikti tarpininkavimo rinkoje tik vadovaudamiesi taisyklėse įtvirtintomis nuostatomis. Priešingu atveju jie rizikuoja, kad žaidėjai ir klubai, spaudžiami atsakovės sankcijų (*RfSV* 9 straipsnis), nesinaudos jų teikiamomis tarpininkavimo žaidėjams paslaugomis.
- 22 2. Pastebimas ir konkurencijos ribojimas. Kaip jau buvo nurodyta, visi Vokietijoje veikiantys klubai ir žaidėjai, kuriems reikia tarpininkavimo paslaugų, privalo laikytis taisyklių. Taigi Vokietijoje realių perspektyvų rinkoje turi tik tie agentai, kurie laikosi ginčijamų taisyklių dėl pareigos registruotis (2 straipsnio 3 punktas, 3 straipsnio 2 ir 3 punktai), dėl atlygio struktūros (7 straipsnio 3 ir 7 punktai) ir dėl informavimo apie mokėjimus (6 straipsnio 1 punktas). To nekeičia ir patikslinimas *RfSV* 1 straipsnio 4 punkte, kad profesionalių žaidėjų sutartys ir susitarimai dėl perėjimo lieka galioti net ir nesilaikant taisyklių nuostatų.

- 23 3. Be to, *RfSV* nuostatomis gali būti daromas poveikis tarpvalstybinei prekybai. Kaip jau buvo nurodyta, visi Vokietijoje veikiantys klubai ir žaidėjai, kuriems reikia tarpininkavimo paslaugų, privalo laikytis šių taisyklių, o tai reiškia, kad taisyklių apribojimai taikomi ir visiems Vokietijoje veikiantiems žaidėjų agentams. Nepaisant to, kad šios taisyklės taikomos tik visoje Vokietijos rinkoje, jomis sukuriama kliūtis patekti į rinką žaidėjų agentams iš užsienio, kuriems jų kilmės šalyse netaikomi tokie pat apribojimai. Be to, daugelis žaidėjų perėjimo, dėl kurio buvo tarpininkaujama, atvejų yra susiję su užsieniu, kiek tai susiję su perėjimu į arba iš „Bundesliga“. Taigi nekyla jokių abejonių dėl klausimo svarbos vidaus rinkai.
- 24 b) Apeliacinis teismas nenagrino, ar ginčijamos taisyklės atitinka SESV 101 straipsnio 3 dalyje įtvirtintas nuostatų netaikymo sąlygas. Remiantis tuo, kas buvo konstatuota apeliaciniame sprendime, tokios prielaidos daryti negalima.
- 25 c) Taigi sprendimas šioje byloje iš esmės priklauso nuo to, ar, kaip manė apeliacinis teismas, gali būti ribojamas SESV 101 straipsnio 1 dalies sąlygų taikymas remiantis Teisingumo Teismo sprendimo *Meca Medina* principais.
- 26 aa) Pagal Teisingumo Teismo jurisprudenciją SESV 101 straipsnio 1 dalyje nustatyto draudimo taikymo apribojimai pripažįstami tik ypatingais atvejais (žr. 2002 m. vasario 19 d. ESTT sprendimo *Wouters*, C-309/99, <...> 97 ir paskesnius punktus, 2013 m. vasario 28 d. Sprendimo *OTO*, C-1/12, <...> 93 punktą, 2013 m. liepos 18 d. Sprendimo *Consiglio nazionale dei geologi*, C-136/12, <...> 53 ir 54 punktus, 2017 m. lapkričio 23 d. Sprendimo *CHEZ Elektro Bulgaria*, C-427/16 ir C-428/16, <...> 54 punktą). Pagal šią jurisprudenciją nebūtinai kiekvienam įmonių federacijų sprendimui, kuris riboja šalių veiksmų laisvę, taikomas SESV 101 straipsnio 1 dalyje įtvirtintas draudimas. Tokio sprendimo atitiktis Sąjungos taisyklėms dėl konkurencijos negali būti vertinama abstrakčiai. Taikant kartelių draudimą veikiau reikia atsižvelgti į visas aplinkybes, kuriomis nagrinėjamas sprendimas buvo priimtas ar turi poveikį, ypač į jo tikslus. Be to, reikia įvertinti, ar siekiant šių tikslų konkurenciją ribojantys tokio sprendimo padariniai yra neišvengiami, ir ar jiems proporcingi. Teisingumo Teismas šiuos principus taikė ir sporto federacijų taisyklių nustatymo srityje, atsižvelgdamas į sporto varžybų ypatumus. Teismas nusprendė, kad teisėto tikslo minėta prasme gali būti siekiama ir sporto taisyklėmis, jeigu jos, kaip ir dopingo kontrolės taisyklės, yra neatsiejamai susijusios su sporto varžybų organizavimu ir tinkama jų eiga ir jomis siekiama būtent užtikrinti sąžiningą konkurenciją tarp sportininkų (vadinamasis *Meca Medina* kriterijus, nustatytas Teisingumo Teismo sprendimo *Meca Medina* <...> 43 ir 45 punktuose).
- 27 bb) Šios bylos faktinės aplinkybės skiriasi nuo ankstesnių bylų, kuriose Teisingumo Teismas sprendė klausimą dėl atitinkamo sąlygų taikymo įmonių federacijų sprendimams ribojimo. Sprendimai bylose *Wouters*, *OTO*, *CHEZ Elektro Bulgaria* ir *Consiglio nazionale dei geologi* buvo susiję su profesinių federacijų, įsteigtų pagal įstatymus ir turinčių kompetenciją nustatyti taisykles

savo srityje, profesinės veiklos taisyklėmis (žr. ESTT sprendimo *Wouters* <...> 44 ir 62 punktus, Sprendimo OTOC <...> 48 ir 49 punktus, Sprendimo *Consiglio nazionale dei geologi* <...> 5, 43 ir 44 punktus, Sprendimo *CHEZ Elektro Bulgaria* <...> 21 ir 48 punktus). Sprendimas *Meca Medina* byloje buvo priimtas dėl Tarptautinio olimpinio komiteto ir Plaukimo federacijos priimtų taisyklių dėl dopingo kontrolės (žr. Teisingumo Teismo sprendimo *Meca Medina*, <...> 27 ir 28 punktus). Šios taisyklės buvo tiesiogiai susijusios su sportininkų sportine veikla ir sąžininga varžybų eiga, t. y. su sporto varžybų organizavimo rinka. Taigi jos buvo priimtos įgyvendinant federacijų teisę į savarankiškumą, kuri leidžia federacijoms pačioms reguliuoti savo vidaus santykius (Pagrindinių teisių chartijos 12 straipsnio 1 dalis, EŽTK 11 straipsnio 1 dalis ir *Grundgesetz* (Konstitucija, toliau – GG) 9 straipsnio 1 dalis). Nors šioje byloje nagrinėjamas reglamentas taip pat skirtas klubams ir žaidėjams, t. y. atsakovės federacijos nariams, vis dėlto jis susijęs ir su žaidėjų agentais, kurie nėra atsakovės nariai. Taigi reglamentas daro poveikį rinkai su trečiosiomis šalimis, kuri yra artima sportinei veiklai, bet jos neapima, ir kurioje klubai ir žaidėjai dalyvauja tik kaip tarpininkavimo paslaugų užsakovai. Trečiųjų asmenų konkurencijos ribojimas negali būti pateisinamas vien federacijų teise į savarankiškumą. Federacijos ar jos narių private teise grindžiami santykiai su kitais private teisės subjektais neturi būti vertinami kitaip nei atitinkami federacijai nepriklausančių asmenų santykiai (šiuo klausimu žr. 1995 m. spalio 12 d. *Bundesverfassungsgericht* (Vokietijos Konstitucinis Teismas, toliau – *BVerfG*) nutarties 1 BvR 1938/93, *NJW* 1996, 1203, 9 punktą).

- 28 cc) Iš Teisingumo Teismo jurisprudencijos neaišku, ar SESV 101 straipsnio 1 dalyje nustatytas draudimas tokiomis aplinkybėmis, kaip nagrinėjamos šioje byloje, remiantis *Meca Medina* kriterijumi gali būti netaikomas taisyklei, kuria reikšmingai ribojama ekonominė federacijai nepriklausančių rinkos dalyvių veiksmų laisvė. Šiuo klausimu nuomonės išsiskiria.
- 29 1. Vienu nuomone, Teisingumo Teismo, be kita ko, sprendimuose *Wouters* ir *Meca Medina* suformuluoti principai netaikytini tokiais atvejais, kaip nagrinėjamas. Pagal šią nuomonę nurodyti principai taikomi tik tuo atveju, jei taisyklėmis siekiama išimtinai sportinių ar bet kuriuo atveju „su sportu glaudžiai susijusių“ tikslų <...> (nuoroda į doktriną). Šią nuomonę patvirtina tai, kad Teisingumo Teismas byloje *Meca Medina* nurodė, jog galimų veiksmų ribojimas antidopingo taisyklėmis yra neatsiejamai „susijęs“ su tinkama sporto varžybų eiga (Teisingumo Teismo sprendimo *Meca Medina* <...> 45 punktas). Be to, sporto federacijų teisę nustatyti su verslo veikla susijusias taisykles galėtų lemti sporto varžybų ypatumai (žr. 2022 m. gruodžio 15 d. generalinio advokato išvados byloje *European Super League*, C-333/21, <...> 91 punktą), private teise grindžiamas narių įsipareigojimas laikytis federacijos įstatų ir teisiškai pripažintas federacijos savarankiškumas. Vis dėlto kitaip yra tuomet, jei sąlygos nustatomos rinkoms, kurios nėra tiesiogiai susijusios su pačiomis sporto varžybomis, o taisyklėse reglamentuojama įmonių, kurios nėra sporto federacijos narės ir todėl negali daryti įtakos šių taisyklių turiniui, veikla. Tokiomis aplinkybėmis nei sporto varžybų ypatumai, nei federacijoms jų narių pagal private teisę suteikta teisė

nustatyti taisykles neleidžia netaikyti SESV 101 straipsnio 1 dalies pagal Teisingumo Teismo nustatytą *Meca Medina* kriterijų <...>. Priešingu atveju galėtų kilti grėsmė, kad SESV 101 straipsnio 1 dalyje nustatytas konkurenciją ribojančių susitarimų draudimas taps mažiau veiksmingas. Kitokios išvados neleidžia daryti ir SESV 165 straipsnio [1] dalies antras sakiny. Šia nuostata Sąjungai leidžiama tik pagal teisėkūros procedūrą priimti rekomendacijas ir skatinančias priemones pagal SESV 165 straipsnio 4 dalį, kad siektų su sportu susijusių savo tikslų, bet ne švelninti konkurencijos teise grindžiamus įpareigojimus <...> (nuoroda į doktriną). Be to, reikia atsižvelgti į tai, kad tik demokratiškai įteisinta įstatymų leidžiamoji valdžia turi teisę taisyklėmis konkretizuoti viršesnius interesus, kurie yra nesuderinami su SESV 101 straipsnio 1 dalimi <...> (nuoroda į doktriną).

30 2. Kitų nuomone, be kita ko, *Wouters* ir *Meca Medina* bylose suformuluotų principų taikymas nepriklauso nuo to, ar sporto federacijos reglamentas susijęs išimtinai su federacijos veiklos sporto sritimi, visų pirma su sporto varžybų organizavimo rinkomis, ar juo daromas tiesioginis poveikis rinkoms su trečiosiomis šalimis. Šie principai veikiau buvo taikomi net ir tuo atveju, jei apskritai buvo įmanoma nustatyti bent kokią faktinio pobūdžio federacijos taisyklių sąsają su sporto varžybų organizavimu ir tinkama jų eiga. *Meca Medina* principai netaikomi tik tuo atveju, jei ginčijamomis taisyklėmis siekiama tik (savo) ekonominių interesų ir nesiekama jokių sporto organizavimo tikslų, susijusių su konkrečiomis sporto varžybomis <...> (nuoroda į doktriną). Šiuo klausimu federacijų savarankiškumas neturi reikšmės. Nepaisant to, teisėtą tikslą, nesuderinamą su neišvengiamu SESV 101 straipsnyje nustatyto draudimo padariniu, galima įžvelgti specifiniame sporto, kurio etinės vertybės taip pat yra vienas iš SESV 165 straipsnio [1] dalies antrame sakinyje deklaruotų Europos Sąjungos tikslų, pobūdyje <...> (nuoroda į doktriną). Tai taip pat patvirtina aplinkybė, kad Teisingumo Teismas byloje *Meca Medina* nesirėmė federacijos savarankiškumu aiškiai, tik apskritai pateikė nuorodą į byloje *Wouters* paminėtus principus. Teisingumo Teismas darė prielaidą, kad taisyklių atitiktis Sąjungos teisėje nustatytoms konkurencijos taisyklėms negali būti vertinama abstrakčiai, reikia atsižvelgti į visas aplinkybes, kuriomis nagrinėjamas sprendimas buvo priimtas ar turi poveikį (žr. Teisingumo Teismo sprendimo *Meca Medina*, <...> 42 punktą). Taisyklės, kurios nėra išimtinai sportinio pobūdžio, bet yra skirtos federacijos narių naudojimui tam tikra paslauga, turinčia tik netiesioginį poveikį sportinei veiklai, taip pat galėtų būti priskiriamos su sportu susijusioms aplinkybėms. Be to, jei atsakovė neorganizuotų profesionalaus futbolo sporto, tarpininkavimo žaidėjams rinkta net negalėtų egzistuoti, taigi bent jau šiuo aspektu ji yra tiesiogiai susijusi su sportine veikla.

31 dd) Tuo atveju, jei SESV 101 straipsnio 1 dalis įvertinus rinkai su trečiosiomis šalimis taikomų sporto federacijos taisyklių būtinumą ir proporcingumą, atsižvelgiant į jų reguliavimo tikslus, šioms taisyklėms galėtų būti netaikoma ir dėl to į pirmąjį klausimą turėtų būti atsakyta teigiamai, reikėtų apsvarstyti galimybę atlikti ne bendrą viso sporto federacijos priimto reglamento vertinimą, o nuo pat pradžių vertinti tik tas taisykles, kurios yra pakankamai susijusios su sportine federacijos veikla (antrasis prejudicinis klausimas). Tokiu atveju būtų

galima ir būtina vertinti tik šias atskiras taisykles, atsakant į klausimus, ar jomis siekiama teisėtų tikslų, ar siekiant šių tikslų konkurenciją ribojantys padariniai yra neišvengiami, ir ar padariniai yra proporcingi tikslams.

- 32 d) Pritariant apeliacinio teismo prielaidai, kad, sprendžiant iš visų reglamento aplinkybių, siekiama teisėto tikslo, kaip tai suprantama pagal jurisprudenciją dėl *Meca Medina*, reikėtų atskirai išnagrinėti ginčijamas atskiras taisykles ir nustatyti, ar jos atitinka šį bendrą tikslą. Antrajame vertinimo etape reikėtų išnagrinėti, ar yra būtinas ryšys tarp teisėto tikslo siekimo ir konkurencijos ribojimo. Trečiajame etape reikėtų įvertinti, ar atitinkama konkurenciją ribojanti priemonė yra proporcinga, t. y. tinkama, būtina ir derama teisėtam tikslui pasiekti. Atliekant vertinimą pagal *Meca Medina* kriterijų, galėtų paaiškėti, kad bent dalis ginčijamų taisyklių yra suderinamos su SESV 101 straipsnio 1 dalimi.
- 33 Kita vertus, jei vertinimas pagal *Meca Medina* kriterijų būtų netaikytinas nagrinėjamo pobūdžio taisyklėms, kurių ryšys su sporto federacijos organizuojamomis rungtynėmis nėra toks glaudus, visos ginčijamos taisyklės turėtų būti pripažintos pažeidžiančiomis SESV 101 straipsnio 1 dalį.

<...>

DARBINIS VERTINIMAS